

JÁI Bozóky János Általános Iskolai Tagintézménye

ETIKA

helyi tanterv

7. - 8. évfolyam

Készítette: Kissné Guba Zsuzsanna

7. évfolyam	
Témakörök	Óraszámok
1 óra/hét (36 óra)	
1. A tantárgy bevezetése.	+1
2. Éntudat - Önismeret	10+1
3. Család – helyem a családban	12
4. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – helyem a társas-lelkületi közösségekben	12
Összesen	36

Tematikai egység	I. A tantárgy bevezetése II. Éntudat- önismeret	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját identitás fogalmának bővítése Az egyének és az emberiség néhány cselekvésének etikai szempontú értékelése, a saját értékrenddel való összevetése Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása A pozitív életszemlélet tudatosítása	
Előzetes ismeret, tevékenység	Önismereti készségek, képességek felidézése, reális énkép	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
A tantárgy bevezetése	Az etikával kapcsolatos tudnivalók	tanári magyarázat, prezentáció		tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	megismerése, fogalmak tanulmányozása			
Önismeret	Ki vagyok én és mi vezérli tetteimet? Mit jelent a reális énkép fogalma?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás		tankönyv
Szükségletek és igények	Mi az, ami igazán érdekel? Hogyan és mit tanulok könnyen? Miben vagyok sikeres? Mi az, amiben kevésbé vagyok sikeres, és vajon miért? Akarok valamin változtatni ezen a téren? Ha igen, miért és hogyan?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	Miben vagyok tehetséges?			
Célok és tervek	Milyen céljaim vannak? Mit szeretnék elérni az életben? Milyen nehézségek kerülhetnek utamba? Mit kell tennem a siker felé vezető úton?	Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló véleményalkotás, kreatív írás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> plakátok tervezése	tankönyv
Kulcsfogalmak		önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság		

Tematikai egység	III. Család – Helyem a családban	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Külső és belső tényezők összehangolása, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek Az egyenlőtlen, kihasználó vagy bántalmazó kapcsolat jellemzőinek azonosítása A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése	
Előzetes ismeret, tevékenység	Olvasott, hallott, látott, megélt történetek, amelyek középpontjában a család, barátság, kapcsolatok témája áll.	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Érzelmek és cselekvések hatása	Hogyan viselkedem másokkal? Mennyire befolyásolnak az érzelmek tetteimben? Milyen összefüggés van a két fogalom között? Hogyan hatnak a testi és lelki állapotunkra, tetteinkre a pozitív és a negatív érzések és érzelmek? Lehet-e befolyásolni az érzelmeket?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás		tankönyv
Kölcsönösség és egyenlőség a kapcsolatokban	Mi az emberi kapcsolatok alapja? Hogyan tudom fenntartani kapcsolataimat?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított).	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
		Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.		
Változások a családban	Milyen konfliktusok lehetnek egy családon belül? Hogyan alakulnak ezek ki? Mindenki képvisel valamilyen értéket, véleményt? Hogyan tudom megoldani a problémákat?	Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló véleményalkotás, kreatív írás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> plakátok tervezése	tankönyv
Kulcsfogalmak		érzelem, szerelem, párkapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok		

Tematikai egység	IV. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A kapcsolatrendszerekben elfoglalt különböző helyzetek, szerepek elemzése</p> <p>Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző szerepekben</p> <p>A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése</p> <p>Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából</p>	
Előzetes ismeret, tevékenység	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Felelősség egymásért	Hogyan viselkedem másokkal? Milyen feladataim vannak? Kik a támogatóim, segítőim? Miben mutatkozik meg a felelősség?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Pármunka. Illusztráció készítése.		

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
		Tanári szemléltetés. Tanári magyarázat, prezentáció.		
A kapcsolatok minősége	Mi az emberi kapcsolatok alapja? Hogyan tudom fenntartani kapcsolataimat? Van-e különbség emberi kapcsolatok között, ha igen, miben lehet ezt észrevenni?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	
A kapcsolatok megóvása	Milyen konfliktusok lehetnek egy családon belül? Hogyan tudom megoldani a problémákat? Kölcsönös együttműködés,	Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> emberi kapcsolatok, érzések	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	megbocsátás kérdése	Önálló véleményalkotás, kreatív írás.		
Kulcsfogalmak		kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás		

Továbbhaladás feltételei

A témakörök tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására
- megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról
- feltárja pályaeérdeklődését és továbbtanulási céljait
- megismeri az identitás fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját identitásának néhány elemét
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket
- ismeri a táblázatokban megjelölt fogalmakat

8. évfolyam	
Témakörök	Óraszámok
1 óra/hét (36 óra)	
1. A tantárgy bevezetése.	+1
2 A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	10+1
3. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	12
4. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	12
Összesen	36

Tematikai egység	I. A tantárgy bevezetése II. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Európa szerepének felismerése, mint a nemzeti kulturális identitás egyik meghatározója A kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösség-szervező értékek azonosítása Az elesettek segítése, a szolidaritás fogalmának értelmezése A jogok és kötelességek rendszerének elemzése több társadalmi szinten	
Előzetes ismeret, tevékenység	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
A tantárgy bevezetése	Az etikával kapcsolatos tudnivalók megismerése, fogalmak tanulmányozása	tanári magyarázat, prezentáció		tankönyv
A közösségek és identitás	Az identitás fogalmának tisztázása Milyen közösségeket ismerhetünk? Nemzeti identitás fogalmának tisztázása	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése	<i>Média:</i> identitásra vonatkozó szövegek keresése	Számítógép, tablet, internet
Értékek a társas együttműködésben	Milyen közösségszervező értékeket ismerhetünk? Hogyan segíthetem egy adott közösség értékeit, érdekeit?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ-gyűjtés.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	Milyen jogaim, kötelességeim vannak egy közösségben? Hogyan hat a média a közösségekre?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.		
Kulcsfogalmak		nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média		

Tematikai egység	III. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához Az emberiség létezésének alapvető feltételeit veszélyeztető folyamatok azonosítja; Környezetbarát technológiai megoldások, kreatív újra hasznosítási lehetőségek feltárása	
Előzetes ismeret, tevékenység	Természet iránti szeretet, felelősség	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Lehetőségek és egyenlőtlenségek	Milyen általánosan elfogadott normák vannak? Egyén és közösség ellentétei Kire mondhatjuk, hoggy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Miért alakulnak ki vagyoni különbségek az emberek között? Mennyire függ az egyéntől, hogy milyen anyagi körülmények között él?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése		tankönyv
Az ember és környezetének kölcönhatása	Hogyan tudom megóvni környezetem tisztaságát? Miben tudok változtani? Milyen szervezetek vannak a környezetvédelemmel kapcsolatban?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek,	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
		képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.		
Az emberiség jövője	Mit jelent a fenntartható fejlődés? Milyen környezetbarát technikákat használhatunk? Felelősség fogalmának hangsúlyozása	Önálló feladatmegoldás Önálló véleményalkotás Fogalmazás, szövegalkotás		
Kulcsfogalmak		erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség		

Tematikai egység	IV. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére Feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai Az erkölcs, mint viselkedést szabályozó értékrendszer, az erkölcsi fogalmak egyéni értelmezése; A vallás szerepének jelentőségének azonosítása az emberek életében	

Előzetes ismeret, tevékenység	Különböző kultúrák, vallási ismeretek felidézése
--------------------------------------	--

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Világnézet és erkölcs	Világnézetek erkölcsi vonatkozásai Milyen vallásokat ismertek? Az egyes vallások világnézete Erkölcös viselkedés Vallási jogok, kötelességek Milyen vallási közösségek működnek Magyarországon, illetve a környékünkön? Melyek alkotják a többséget, és melyek tartoznak a kisebbséghez hazánkban? Mit tudunk róluk? Jó-e, ha egy	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése	<i>Hittan: vallások</i>	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	társadalomban többféle vallási csoport él egymás mellett?			
A vallások tanításai	Mit fogalmaz meg a tízparancsolat? Melyek a világvallások? Milyen tanai vannak? Miben mutatnak utat a vallások?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás <i>Hittan:</i> vallások	tankönyv
Kulcsfogalmak		vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitás, arany szabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat		

Továbbhaladás feltételei

A témakörök tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;

- értékeli az etikus és nem etikus cselekvések lehetséges következményeit.
- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban
- a kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösség-szervező értékek azonosítása
- az egyén aktív részvételi lehetőségei a társadalom életének szabályozásában;
- társadalmi témájú média hírek elemzése, saját médiafogyasztás vizsgálata
- ismeri a táblázatban feltüntetett fogalmakat

Összesen	36
-----------------	-----------

Tematikai egység	I. A tantárgy bevezetése II. Éntudat- önismeret	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját identitás fogalmának bővítése Az egyének és az emberiség néhány cselekvésének etikai szempontú értékelése, a saját értékrenddel való összevetése Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása A pozitív életszemlélet tudatosítása	
Előzetes ismeret, tevékenység	Önismereti készségek, képességek felidézése, reális énkép	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
A tantárgy bevezetése	Az etikával kapcsolatos tudnivalók megismerése, fogalmak tanulmányozása	tanári magyarázat, prezentáció		tankönyv
Önismeret	Ki vagyok én és mi vezérli tetteimet? Mit jelent a reális énkép fogalma?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás		tankönyv
Szükségletek és igények	Mi az, ami igazán érdekel? Hogyan és mit tanulok könnyen? Miben vagyok sikeres? Mi az, amiben kevésbé vagyok sikeres, és vajon miért? Akarok valamin változtatni ezen	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információgyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	a téren? Ha igen, miért és hogyan? Miben vagyok tehetséges?	Tanulói kiselőadás.		
Célok és tervek	Milyen céljaim vannak? Mit szeretnék elérni az életben? Milyen nehézségek kerülhetnek utamba? Mit kell tennem a siker felé vezető úton?	Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló véleményalkotás, kreatív írás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> plakátok tervezése	tankönyv
Kulcsfogalmak		önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság		

Tematikai egység	III. Család – Helyem a családban	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Külső és belső tényezők összehangolása, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek Az egyenlőtlen, kihasználó vagy bántalmazó kapcsolat jellemzőinek azonosítása A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése	

Előzetes ismeret, tevékenység	Olvasott, hallott, látott, megélt történetek, amelyek középpontjában a család, barátság, kapcsolatok témája áll.
--------------------------------------	--

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Érzelmek és cselekvések hatása	Hogyan viselkedem másokkal? Mennyire befolyásolnak az érzelmek tetteimben? Milyen összefüggés van a két fogalom között? Hogyan hatnak a testi és lelki állapotunkra, tetteinkre a pozitív és a negatív érzések és érzelmek? Lehet-e befolyásolni az érzelmeket?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás		tankönyv
Kölcsönösség és egyenlőség a kapcsolatokban	Mi az emberi kapcsolatok alapja? Hogyan	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	tudom fenntartani kapcsolataimat?	tanár által irányított). Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	
Változások a családban	Milyen konfliktusok lehetnek egy családon belül? Hogyan alakulnak ezek ki? Mindenki képvisel valamilyen értéket, véleményt? Hogyan tudom megoldani a problémákat?	Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló véleményalkotás, kreatív írás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> plakátok tervezése	tankönyv
Kulcsfogalmak		érzelem, szerelem, párkapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok		

Tematikai egység	IV. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A kapcsolatrendszerekben elfoglalt különböző helyzetek, szerepek elemzése</p> <p>Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző szerepekben</p> <p>A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése</p> <p>Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából</p>	
Előzetes ismeret, tevékenység	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Felelősség egymásért	Hogyan viselkedem másokkal? Milyen feladataim vannak? Kik a támogatóim, segítőim? Miben mutatkozik meg a felelősség?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Pármunka. Illusztráció készítése.		

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
		Tanári szemléltetés. Tanári magyarázat, prezentáció.		
A kapcsolatok minősége	Mi az emberi kapcsolatok alapja? Hogyan tudom fenntartani kapcsolataimat? Van-e különbség emberi kapcsolatok között, ha igen, miben lehet ezt észrevenni?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	
A kapcsolatok megóvása	Milyen konfliktusok lehetnek egy családon belül? Hogyan tudom megoldani a problémákat? Kölcsönös együttműködés,	Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> emberi kapcsolatok, érzések	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	megbocsátás kérdése	Önálló véleményalkotás, kreatív írás.		
Kulcsfogalmak	kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás			

Továbbhaladás feltételei

A témakörök tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- reálisan feltérképezi, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására
- megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról
- feltárja pályaeérdeklődését és továbbtanulási céljait
- megismeri az identitás fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját identitásának néhány elemét
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket
- ismeri a táblázatokban megjelölt fogalmakat

8. évfolyam	
Témakörök	Óraszámok
1 óra/hét (36 óra)	
1. A tantárgy bevezetése.	+1
2 A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	10+1
3. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	12
4. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	12
Összesen	36

Tematikai egység	I. A tantárgy bevezetése II. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Európa szerepének felismerése, mint a nemzeti kulturális identitás egyik meghatározója</p> <p>A kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösség-szervező értékek azonosítása</p> <p>Az elesettek segítése, a szolidaritás fogalmának értelmezése</p> <p>A jogok és kötelességek rendszerének elemzése több társadalmi szinten</p>	
Előzetes ismeret, tevékenység	Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
A tantárgy bevezetése	Az etikával kapcsolatos tudnivalók megismerése, fogalmak tanulmányozása	tanári magyarázat, prezentáció		tankönyv
A közösségek és identitás	Az identitás fogalmának tisztázása Milyen közösségeket ismerhetünk? Nemzeti identitás fogalmának tisztázása	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése	<i>Média:</i> identitásra vonatkozó szövegek keresése	Számítógép, tablet, internet
Értékek a társas együttműködésben	Milyen közösségszervező értékeket ismerhetünk? Hogyan segíthetem egy adott közösség értékeit, érdekeit?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ-gyűjtés.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	Milyen jogaim, kötelességeim vannak egy közösségben? Hogyan hat a média a közösségekre?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.		
Kulcsfogalmak		nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média		

Tematikai egység	III. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához Az emberiség létezésének alapvető feltételeit veszélyeztető folyamatok azonosítja; Környezetbarát technológiai megoldások, kreatív újra hasznosítási lehetőségek feltárása	
Előzetes ismeret, tevékenység	Természet iránti szeretet, felelősség	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Lehetőségek és egyenlőtlenségek	Milyen általánosan elfogadott normák vannak? Egyén és közösség ellentétei Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Miért alakulnak ki vagyoni különbségek az emberek között? Mennyire függ az egyéntől, hogy milyen anyagi körülmények között él?	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése		tankönyv
Az ember és környezetének kölcsönhatása	Hogyan tudom megóvni környezetem tisztaságát? Miben tudok változtani? Milyen szervezetek vannak a környezetvédelemmel kapcsolatban?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ-gyűjtés. Információk (szövegek,	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás	tankönyv

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
		képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.		
Az emberiség jövője	Mit jelent a fenntartható fejlődés? Milyen környezetbarát technikákat használhatunk? Felelősség fogalmának hangsúlyozása	Önálló feladatmegoldás Önálló véleményalkotás Fogalmazás, szövegalkotás		
Kulcsfogalmak		erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség		

Tematikai egység	IV. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	Órakeret 12 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére Feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai Az erkölcs, mint viselkedést szabályozó értékrendszer, az erkölcsi fogalmak egyéni értelmezése; A vallás szerepének jelentőségének azonosítása az emberek életében	

Előzetes ismeret, tevékenység	Különböző kultúrák, vallási ismeretek felidézése
--------------------------------------	--

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Világnézet és erkölcs	Világnézetek erkölcsi vonatkozásai Milyen vallásokat ismertek? Az egyes vallások világnézete Erkölcös viselkedés Vallási jogok, kötelességek Milyen vallási közösségek működnek Magyarországon, illetve a környékünkön? Melyek alkotják a többséget, és melyek tartoznak a kisebbséghez hazánkban? Mit tudunk róluk? Jó-e, ha egy	Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás. Önálló feladatmegoldás. Önálló véleményalkotás Szövegek keresése, értelmezése	<i>Hittan: vallások</i>	

Tartalmak	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
	társadalomban többféle vallási csoport él egymás mellett?			
A vallások tanításai	Mit fogalmaz meg a tízparancsolat? Melyek a világvallások? Milyen tanai vannak? Miben mutatnak utat a vallások?	Tankönyvi szövegek megbeszélése (a tanár által irányított). Irányított információ- gyűjtés. Információk (szövegek, képek) összehasonlítása. Tanulói kiselőadás.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szóbeli kommunikáció, írásbeli szövegalkotás <i>Hittan:</i> vallások	tankönyv
Kulcsfogalmak		vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitás, arany szabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat		

Továbbhaladás feltételei

A témakörök tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- azonosítja azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkot róluk;

- értékeli az etikus és nem etikus cselekvések lehetséges következményeit.
- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban
- a kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösség-szervező értékek azonosítása
- az egyén aktív részvételi lehetőségei a társadalom életének szabályozásában;
- társadalmi témájú média hírek elemzése, saját médiafogyasztás vizsgálata
- ismeri a táblázatban feltüntetett fogalmakat